

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta:	Martin Vlasta
Téma práce:	Methodological framework for European regulation of (artificial) intelligence and its limits
Rozsah práce:	146 558 znaků včetně mezer
Datum odevzdání práce:	20. 6. 2023 v elektronické podobě, 21. 6. 2023 v tištěné podobě

1. Aktuálnost (novost) tématu

Umělá inteligence (AI) se rychle vyvíjí, přičemž Evropská unie se na to snaží reagovat přijetím nové legislativy regulující používání AI. Otázka přístupu k této regulaci je proto vysoce aktuální.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je náročné na zpracování, neboť se jedná o novou dosud neregulovanou problematiku. Téma a jeho uchopení diplomantem má navíc mezioborový přesah do filozofie a dalších oborů. Hlavní použité metody jsou deskripce, analýza a syntéza. Na syntézu mohl diplomant klást větší důraz.

3. Formální a systematické členění práce

Diplomová práce je kromě úvodu a závěru členěna do čtyř hlavních částí. První část (označena číslem 2) se týká otázky, proč regulovat umělou inteligenci. Druhá část (označena číslem 3) je věnována přípravným pracem a legislativní činnosti na úrovni EU. Poslední dvě části jsou zaměřeny na obecnější otázky regulace AI a rozvoj práv v reakci na vývoj umělé inteligence. Struktura práce je vcelku přehledná, první část je ovšem příliš stručná na to, aby byla samostatnou částí. Poslední část je nepochybně nosná, ale téma je zpracováno jen povrchně. Např. právo na vysvětlení (kap. 5.1.1.) je v souvislosti s umělou inteligencí hojně diskutováno. Současně je problematické z důvodu, že u některých typů AI není jasné, jak umělá inteligence přesně funguje (fenomén „black box“). O tom v diplomové práci není pojednáno. Pro svůj význam by si tak tato problematika zasloužila samostatné zpracování.

4. Vyjádření k práci

Předložená diplomová práce se věnuje velmi aktuálním otázkám regulace umělé inteligence. Je nepochybně žádoucí zabývat se regulatorním přístupem EU jakož i hodnotovým zaměřením jejích návrhů a přispívat tak k odborné diskuzi, kterou je nutné v evropském prostoru vést. Dle názoru oponentky má proto diplomová práce přidanou hodnotu. Zvolené téma je obtížné, přičemž autor prokázal dobrou orientaci ve zvolené problematice. Oponentka souhlasí se závěrem, že unijní regulace je antropocentricky orientována a regulatorní přístup EU je „risk-based“. Oponentka také oceňuje zpracování textu v angličtině.

Avšak na to, že byla práce sepsána na katedře evropského práva, je relativně málo orientována na právo EU a vzhledem k jejímu filozofickému zaměření by bývalo vhodnější, pokud by byla sepsána na jiné katedře (např. na katedře teorie práva či katedře politologie a sociologie). Jádrem legislativní činnosti v EU je aktuálně návrh aktu (nařízení) o umělé inteligenci, který je však jen relativně stručně popisován v kapitole 3.7., aniž by byl podrobněji analyzován. Práce by si po obsahové stránce zasloužila větší propracovanost, srozumitelnost a preciznost. Například v kapitole 3.5 autor definuje pojem „hodnoty“, aniž by bylo jasné, jestli se jedná o jeho vlastní definici či obecně přijímanou definici (není uveden odkaz na zdroj). Dále odkazuje na některé prvky a ustanovení návrhu aktu o umělé inteligenci. Následně uzavírá: „All of these values point quite clearly to set of features that are expected of an EU-compliant AI system.“ (s. 23). Není však jasné, jaké hodnoty má přesně na mysli.

Z hlediska formálního splňuje diplomová práce dle názoru oponentky požadavky Právnické fakulty Univerzity Karlovy. Autor průběžně odkazuje na použité zdroje. Předložená diplomová práce by však mohla být preciznější i po formální stránce. Zdroje nejsou citovány jednotně (srov. např. pozn. pod čarou č. 11 a 26). Není jasné, proč jsou citace některých unijních předpisů uvozeny výrazem „EP“. U návrhů právních předpisů chybí číslo (viz např. s. 33 dole). Z citace zdroje v poznámce č. 29 není zřejmé, že se jedná o diplomovou práci. Seznam zkratk a seznam literatury se řadí abecedně. Práce je místy nepřiliš srozumitelná (viz výše), jsou v ní obsaženy některé gramatické chyby či překlepy (viz např. s. 10 – „Law is one of said rule-based systems aswell. When conflict occurs, we dont have the time to think about...“).

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Ano.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Práce nevykazuje dle názoru oponentky znaky plagiátorství.
Logická stavba práce	Ano.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Dobrá, určité nedostatky jsou uvedeny výše.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Téma by mohlo být propracovanější.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Dobrá.
Jazyková a stylistická úroveň	Dobrá, určité nedostatky jsou uvedeny výše.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

1. To, že je přístup EU k regulaci umělé inteligence antropocentrický, není dle názoru oponentky nijak překvapivé. Přichází v evropském prostoru vůbec v úvahu jiný přístup? Pokud ano, jaké jsou jeho výhody a nevýhody?
2. Proč je dle názoru diplomanta návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se stanoví harmonizovaná pravidla pro umělou inteligenci, COM(2021) 206 final, označen zkráceně jako „Akt“ o umělé inteligenci (nikoli jako „nařízení“ o umělé inteligenci)?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Předloženou diplomovou práci doporučuji k ústní obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň	Velmi dobře.

V Praze dne 30. 8. 2023

doc. JUDr. Magdaléna Svobodová, Ph.D.
oponentka